

díjazást kap, de kihat a felmondás letelte utáni időre is, mert ki biztosítja az alkalmazottat, hogy a felmondási idő, a szabadságolás letelte után kape majd megfelelő állást. Erkölcsei érdekeit is sérti az alkalmazottnak a kényszerpihentetés. Hat hónapos vagy egyéves szünet az üzleti tevékenységben nem a legjobb ajánlólevél, bár elismerjük, hogy ennek a veszélynek a nagyságát lecsökkenti a felmondási idő megrövidítése.

De tisztán jogilag is nehéz helyzetet teremtett a Kuria döntése. A határozat hangsúlyozza, hogy a főnököt a visszahívási jog „indokolt esetben fontos és méltányos okból” megilleti. A visszahívási jog tehát nem föltétlen. De a visszahívási jognak ez a korlátozottsága a fenti sérelmek szempontjából semmi előnyt nem jelent. Az alkalmazott akciószabadságát ez se adja meg, mert így is számolnia kell a visszahívás lehetőségével, még akkor is, ha ennek valószínűsége a visszahívási jog korlátozottsága folytán csökken.

Viszont a munkaadói érdek oldaláról nézve a korlátozást, azt kell mondani, ha a bíróság elismeri a visszahívási jogot, milyen alapon köti ezt feltételhez? Vagy joga van a munkaadónak ennek a függő helyzetnek a felmondás időtartamára szóló megteremtéséhez, vagy nem. De ha egyszer e jogát elismerik, akkor nincs alapja annak, hogy a visszahívási jog korlátozottságát vagy feltételekhez kötéssék.

Ez a határozat sem az alkalmazott, sem a munkaadó érdekei szempontjából nem kielégítő, és ennek ellenére mégsem az a szerencsés kompromisszum, mégsem az ellentétes érdekeknek az a kiegyenlítő áthidalása, amit igen sokszor éppen a tárgyi-lagos, az osztálycsoport érdekeken felülemelkedő bíró tud az ellentétes érdekek harcában megalkotni.

A helyes tájékoztatáshoz tartozik és az igazság is megkívánja annak megállapítását, hogy a konkrét eset, amelyet a Kuria a hivatkozott határozattal elbírált, szinte követelte a főnök visszahívási jogának elismerését. Amennyire a döntésből kivehető, a főnök abban a tudatban szabadságolta a tisztviselőt, hogy felmondási idejéből már csak rövid idő van hátra és e hátralékot a tisztviselő is bizonyos fokig megerősítette.

Eppen ezért igen helyes a határozat erre utaló indoka, hogy „a szolgálati jogviszony körül szintén érvényes az az általános magánjogi szabály, hogy a másik félnek jóhiszemű és nyilván felismerhető tévedéséből jogokat és előnyöket származtatni nem lehet.” Ha az ítélet a visszahívási jogot ezen indokra alapította volna, a döntés nem volna kifogásolható, de az eset gyakorlati ritkasága folytán a döntés szociális fontossága megszűnt volna, bár akkor is megmaradt volna a döntés jogi fontossága. De a döntés a tévedésből elvonatkoztatottan is megadja a visszahívás jogát és e visszahívási jog feltételekhez kötése sem az egyik, sem a másik réteg érdekeire nem kielégítő. B. S.

Rendelkezés lefoglalt ingókkal a kényszeregyességi eljárás során. Vádolt a biztosítási végrehajtás során a zár alá vett bort ennek dacára a bírói pecsét eltávolítása mellett kímélte. Azzal védekezett, hogy a sértett által szerzett külön kielégítési jog a 4070/1915. M. E. sz. rendelet 19. §-a értelmében érvénytelen lévén, a zár alá vett bor eltulajdonítása nem történt jogtalanul.

A kir. ítélőtábla a Btk. 359. §-ában meghatározott büntett tényálladékat kimerítettnek látta.

A kir. Kuria a vádlott semmiségi páhaszát 1927 szeptember 20-án D III. 7740/1926/14. sz. ítéletével elutasította, mert:

A csődön kívüli kényszeregyességről szóló 4070/1915. M. E. számú rendelet 19. §-a, valamint az ennek helyébe lépett

1410/1926. M. E. számú rendelet 22. §-ának első bekezdése szerint ugyan az eljárás befejezetté nyilvánításának előfeltétele alatt érvénytelenek az oly külön kielégítési jogok, amelyek az egyességi ajánlat benyújtását megelőző két hónapon belül, vagy az egyességi ajánlat benyújtása és az egyességi eljárás megindítása közötti időben az adós vagyonaéhoz tartozó dolgokra vagy jogokra végrehajtás útján szereztek. Az eljárás célját és az egyesség létrejövetelének érdekét szolgáló ez a rendelkezés azonban nem zárja ki azt, hogy e külön kielégítési jogok az eljárás befejezetté nyilvánításáig érvényben legyenek. Habár tehát a való tények szerint az egyességi eljárást 1925. évi május hó 8. napján indították meg, s a külön kielégítési jogot az 1925. évi április hó 9. napján, tehát az egyességi ajánlat benyújtását megelőző két hónapon belül szereztek, az egyesség pedig ugyanez évi július hó 27. napján létrejött s ez jogerőre emelkedett, a szóban levő külön kielégítési jog mindaddig, míg az eljárás befejezetté nem nyilvánították, tehát 1925. évi május hó 27. napján is, amikor vádlott a terhére megállapított cslekményt elkövette, kételet kizáróan érvényben volt, mert a végrehajtható hitelező érdeke az ily irányú törvényes védelmet akkor még nem nélkülözhetette s a biztosításilag szoros zár alá vett ingóra nézve a vádlott a kizárólagos tulajdonosi jogot még nem szerezte vissza azzal, hogy időközben egyességi ajánlatot tett, ami nem jelenti még a törvényes formában létrehozott egyességet.

A Kuria ítélete kétségkívül helyes és értékes interpretációja a mostani KeR. 22. §-ában meghatározott sajátyszerű érvénytelenségnek. Ez az érvénytelenség a kényszeregyességi eljárásban megkívánt gyorsaságnak és a jogviszonyok lehető egyszerű rendezésének legislatívus céljából folyólag a csódmegtámadás jogintézményét kívánja helyettesíteni s a maga szabta korlátok között a *par conditio creditorum* elvének óhajt érvényt szerezni. Ezért a hosszadalmas perbeli megtámadás helyébe abszolút, bár előfeltételtől függő, semmisséget léptet azzal a hatállyal, hogy a hitelezők a kritikus időn belül szerzett végrehajtásokra való tekintet nélkül egyenlő kvótális kielégítésre tegyenek szert. Az előfeltétel: a kényszeregyesség létrejötte, bírói jóváhagyása és ennek alapján az eljárás befejezése; míg ha az eljárást nem befejezik, hanem megszüntetik, a végrehajtások úgy maradnak hatályban, mintha kényszeregyességi eljárás folyamatba seni tétetett volna. A R. „előfeltétel”-ről és nem „feltétel”-ről beszél azért, hogy jelezze, hogy itt nem magánjogi értelemben vett feltételről, conditioról van szó, és így nem is vethető fel a feltétel felfüggesztő vagy feloldó voltának kérdése sem, hanem az eljárási jog értelmében veendő előfeltétel, praemissa forog fenn, nyitva maradván a kérdés, vajjon ennek beállta visszahatólag, ex tunc érvényteleníti-e a különjogot, vagy csak ex nunc tekintendő-e az érvénytelenség akkor, ha az előfeltételei bekövetkeztek.

Mindaddig, amíg a kényszeregyességi eljárás jogerősen befejezve nincs, a végrehajthatónak a végrehajtás útján szerzett különjoga fennáll, csak az a lehetőség fenyegeti, hogy ha az egyességet elfogadják és az eljárást befejezik, az utólag érvénytelenné válik. Ez az érvénytelenség nem olyan, mint ha például a végrehajtást nem hatóság fogyanatosította volna, azaz nem „eredetileg” érvénytelen, hanem jogszabálynál fogva utólag válik érvénytelenné annak folytán, hogy egy későbbi tény, tudniillik a kényszeregyességi eljárás befejezése, bekövetkezik. Miként a semmis házasságot az érvénytelenítő ítélet jogerőre emelkedése előtt érvényesnek kell tekinteni s csak egy későbbi tény,

tudniillik semmissé nyilvánítása, váltja ki azt a joghatást, hogy azt úgy kell tekinteni, mintha meg sem kötöttet volna (Házassági Törv. 46. §.), ugy itt is egy későbbi tény, az egyességi eljárás befejezése, váltja ki azt a fikciót, hogy a végrehajtási különjogot úgy kell tekinteni, mintha meg sem szereztetett volna. Amíg azonban ez a tény be nem állt, addig a különjog fennáll, s a végrehajtatót megilleti az a büntetőjogi oltalom, amelyet neki a Btk. id. §-a nyújt. Hiszen akkor még egyáltalán nem bizonyos, hogy az egyesség létrejön, azt jóvá fogják hagyni és az eljárást befejezetté fogják nyilvánítani. Ha pedig ez nem történik meg és az adós csődbe megy, akkor neki (a hitelezőnek) a csődben külön kielégítési joga van, ő tehát esetleg egész követelését be tudja hajtani, míg a többi hitelező csak csődhányadot kap. Igaz, hogy végrehajtási joga a csődben esetleg meg lesz támadható, de nem bizonyos, hogy még ez esetben is a tömeggondnok megkapja-e erre a választmány felhatalmazását, éle jogával, sikerrel jár-e a per stb. A végrehajtatónak tehát fontos érdeke fűződhetik ahhoz, hogy a lefoglalt dolgok az egyességi eljárás alatt is az adós birtokában maradjanak és a Btk. id. rendelkezésének oltalma alatt álljanak. Az objektív jogsértés tehát el van követve, ha az adós a lefoglalt dolgokkal rendelkezik és azokat a végrehajtási nexus alól elvonja.

Az adós az egyességi eljárás folyamatban léte alatt még nem tudhatja, vajjon az egyesség létre fog-e jönni, azt a bíróság jóvá fogja-e hagyni és az eljárást befejezetté fogja-e nyilvánítani. Neki tehát azzal a lehetőséggel is számolni kell, hogy mindez nem következik be és a végrehajtató végrehajtási jogát akadálytalanul gyakorolhatja. Azért, mert *talán* oly helyzet áll majd elő, hogy ez a végrehajtási jog érvénytelené fog válni, ő még nem nyerte vissza rendelkező jogát. *M.*

A kamatkérdés. Valóban nehéz kellő jogi véleményt mondani abban a kérdésben, alkalmazza-e a bíróság még *élő jog* gyanánt az 1923. évi XXXIX. törvénycikknek a hitelezőt megillető kártérítésre vonatkozó szabályait? Gyakorlatilag feltéve a kérdést: *5% avagy 10% kamat jár-e?* Hogy mennyire *kétséges* erre a válasz, két, legutóbb kelt törvényszéki fellebbezési ítéletet iktatunk ide s rábizzuk a t. olvasóra, hogy melyiknek az indoklását találja meggyőzőbbnek.

I.

A kir. törvényszék az elsőbíróság végítéletét azzal a helyesbitéssel hagyja helyben, hogy a kamatfizetés mérvét évi 5%-ban állapítja meg.

Indokok:

A kir. törvényszék nem fogadja el az elsőbíróság jogi döntését a kamatfizetési kötelezettség mérvének megállapítása kérdésében.

A kamat mérvét ugyanis 5%-ban kellett megállapítani, mert a pénzürték állandóvá válása folytán a kártérítés jellegű magasabb kamat megítélésének nincs helye.

A bpesti kir. törvényszék 1927. aug. hó 29-én kelt 42. Pf. 7880/1927/7. sz. ítéletéből.

II.

A kir. törvényszék az elsőbíróság végítéletét megváltoztatva, alpereseket arra kötelezi, hogy a megítélt tőke után 1927. jun. 15. napjáig évi 18%-os, ettől az időponttól kezdve pedig 10% kamatot fizessenek meg.